

Toimintakertomus 2009

Kokoelmakartta -konsortion toiminta voidaan jakaa kolmeen erilaiseen toiminnalliseen ryhmään, jotka esitellään seuraavaksi kertomusvuonna tapahtuneen mukaisesti:

1. Työvälineiden kehittäminen

Formaatti on saatu pysyvämpään muotoonsa ja ohjausryhmä on seurannut sen sopivuutta erilaisten kokoelmien kuvailuun. Suomalainen Conspectus –sovellus saatiin käyttövalmiiksi vuoden 2008 lopulla. Kertomusvuonna on tehty muutamia pieniä tarkennuksia Conspectus –sovellukseen, kun ne ovat käytön kannalta osoittautuneet tarpeellisiksi.

Valittu tallennusalue Dspace on määrittänyt formaatin rakennetta, sillä toivottuja kenttärakenteita ei voitu aina toteuttaa, vaan jouduttiin tekemään kompromisseja. Tallennusalueella ylläpitävässä Kansalliskirjastossa on ollut henkilöstövajetta, joten tallennusalueelle pyydettyjen muutosten tekeminen on myös vienyt aikaa enemmän kuin oli ajateltu.

Tallennusalueen käytön aloittamisen ohje, kokoelman kuvailun tallennusohje ja tallennettujen kokoelmien muokkausohje on päivitetty vastaamaan vuoden 2009 aikana tehtyjä muutoksia. Ohjeiden selkeyttä ja käytettävyyttä on pyritty parantamaan ja kirjastoilta saadun palautteen perusteella ohjeiden avulla on mahdollista työskennellä onnistuneesti.

Suunnittelija on tarjonut kirjastoille tukea kokoelmien kartoitukseen ja kuvailuun. Kirjastojen yhteyshenkilöt sekä kokoelmien kartoituksen parissa työskentelevät ovat lähettäneet sähköpostia ja soittaneet suunnittelijalle. Yhteydenottoja on tullut lähes viikoittain. Suunnittelija on opastanut myös konsortioon liittymistä harkitsevaa kirjastoa kokoelmien kuvailun aloittamisessa.

Doriaan on kokoelmien kuvailuja tallennettu hieman yli 200 kappaletta ja tallennettujen kuvailujen määrä lisääntyy hitaasti, mutta vakaasti.

2. Koulutus

16.11.09 järjestettiin seminaari ”Miten tehdä kokoelmat näkyviksi?” yhdessä Suomen Tieteellisen kirjastoseuran kokoelmatyöryhmän kanssa. Kokoelmakartan ohjausryhmä ideoi päivän aiheet, joiden pohjalta suunnittelija etsi sopivat luennoitsijat. Taloudellisen vastuun tapahtumasta hoiti STKS:n kokoelmatyöryhmä. Seminaari herätti mielenkiintoa erilaisissa kirjastoissa ja siihen osallistui 90 henkilöä yliopisto-, ammattikorkeakoulu-, erikois- ja yleisistä kirjastoista.

Seminaarissa kuultiin FT Susanna Petterssonin (Valtion taidemuseo) esitelmä Kokoelmien arviointi, menetelmät ja evaluointitavat sekä KDK -käyttöliittymän tilanne, Tsekin kansalliskirjaston käytännön esimerkin Conspectus -sovelluksen käytöstä esitteli kirjastonhoitaja Jindriska Pospisilova, Conspectus -sovelluksen käytössä ilmenneistä ongelmista kertoi kirjastonhoitaja Raine Wilen Kansalliskirjastosta ja emeritusprofessori Anto Leikolan esitelmän aiheena oli Mikä on tieteenalansa klassikko? Miten klassikoksi tullaan ja voiko ennustaa, että jostakin tulee klassikko? Tämän lisäksi kuultiin kirjastokohtaisia kuulumisia kokoelmien kartoituksella saavutetuista hyödyistä Kokoelmakartta -konsortioon kuuluvissa kirjastoissa. Seminaarilla on omat kotisivut osoitteessa <http://www.varastokirjasto.fi/kokoelmakartta/seminaari/>. Osa esityksistä on ladattavissa sivuilla olevasta seminaarin ohjelmasta.

3. Tiedottaminen

Ohjausryhmä on toiminut suunnittelijan tukena ja omien tieteenalojensa asiantuntijoina. Ohjausryhmän kokouksia on pidetty kolme kappaletta, joista on yhteensä pöytäkirjoissa 23 kohtaa.

Suunnittelija on ylläpitänyt ja päivittänyt Kokoelmakartan kotisivuja osoitteessa www.varastokirjasto.fi/kokoelmakartta/.

Kirjastojen käytössä on ollut keskustelufoorumi Kirjastot.fi -sivustolla, mutta käytön puutteen ja foorumilta tulleiden spämmiviestien vuoksi keskustelufoorumi lakkautettiin marraskuussa.

Kokoelmakartan käytössä on kolme postituslistaa: kirjastojen johtajat + ohjausryhmä, kirjastojen yhteyshenkilöt + ohjausryhmä sekä suuri kokoelmakartan toiminnasta

kiinnostuneiden lista. Suunnittelija on ylläpitänyt näitä postituslistoja ja tiedottanut niillä Kokoelmakartan toiminnasta kullekin kohderyhmälle sopivalla tavalla.

Ohjausryhmässä ammattikorkeakoulukirjastoja edustava Eeva Savolainen sekä suunnittelija esittelivät Kokoelmakartan toimintaa sekä Kyamk:ssa tehtyjen kartoitusten tuloksia amk-kirjastonjohtajien kokouksessa Jyväskylässä 11.2.2009.

Helsingin yliopiston ja Kansalliskirjaston kirjastot järjestivät 27.2. Kokoelmakartta aamupäivän, jossa oli läsnä 30-40 henkilöä. Tilaisuuden ohjelmana oli kirjastonjohtaja Maria Forsmanin yleisesittely Kokoelmakartasta, kokoelmapäällikkö Sinimarja Ojosen esittely Kansalliskirjaston kokoelmapolitiikasta, pääsuunnittelija Esa-Pekka Keskitalon osuus formaatista ja tallennusalustasta sekä kirjastokohtaiset kuulumiset aiheesta.

Ohjausryhmän jäsen Merja Hyödynmaa esitteli Turun kaupunginkirjasto/maakuntakirjaston henkilökunnalle Kokoelmakarttaa Aineistopolitiikan -koulutuspäivässä 7.5.2009.

Tampereen yliopiston kirjaston henkilökuntaa oli IFLA:n konferenssissa Milanossa elokuussa 2009 esittelemässä posteriaan, jonka nimi on Collection mapping: How to make library collection visible to the faculties. Esiityksen tekijät ovat Anita Ahlholm-Kannisto, Merja Hyödynmaa, Maarit Laskujärvi, Hannele Nurminen, Anna-Maija Palttila sekä Marianne Partanen. Esitys löytyy myös Tampereen yliopiston kirjaston sivuilta osoitteesta http://www.uta.fi/laitokset/kirjasto/tietoa/IFLA2009_posteri.pdf.

Teoksessa Johtamishaasteena muutos – kirjasto akateemisessa yhteisössä (toim. Maija-Leena Huotari & Anne Lehto) on julkaistu Merja Hyödynmaan kirjoitus Kokoelmakartta Tampereen yliopiston kirjastossa.

Varastokirjasto tiedottaa 1/2009 –lehdessä oli suunnittelijan kirjoittama artikkeli Kokoelmakartta vuonna 2009. Artikkeli on luettavissa osoitteessa http://www.varastokirjasto.fi/julkaisut/2009_1.pdf. Varastokirjasto tiedottaa 2/2009 -lehteen on tulossa kirjastonjohtaja Vuokko Palosen kirjoittamana artikkeli Kokoelmakartta seminaarista. Lehti julkaistaan noin 15.12.2009.